

BOKMELDINGER

Theologische Stimmen aus Asien, Afrika und Lateinamerika Bind I. Das Problem einer «einheimischen» Theologie. Utgitt av Hans-Werner Gensichen. Chr. Kaiser Verlag, München 1965.

I hvilken grad har de «unge kirker» maktet å nå frem til en selvstendig teologisk tenkning? «Theologische Stimmen aus Asien, Afrika und Lateinamerika» er en bokserie som vil gi et innblikk i den teologiske situasjon i de kirkene som er et resultat av de vestlige misjoners arbeid. Forlaget regner med å gi ut ett bind i året, hver gang viet ett spesielt teologisk fagområde.

Dette første bind i serien er, som undertittelen viser, viet selve grunnproblematikken omkring «stedegen» teologi. Det er et velvalgt innledningstema for såvidt som man i en slik serie nettopp vil komme til å se resultater av asiatisk, afrikansk og latinamerikansk — «stedegen» — teologi, i den grad der finnes noe slikt.

Behandlingen røper i noen grad den usikkerhet som preger spørsmålet om «stedegen» teologi. I alle kirker er der folk som taler om nødvendigheten av selvstendig teologisk arbeid i de «unge kirker», men samtidig er det neppe noen som vet hvorledes en slik teologi bør være. Den som mest bevisst behandler spørsmålet, er den tyske professor i misjonsvitenskap, Hans-Werner Gensichen, som i sin innledning på en fortrinlig måte fører leseren inn i problematikken. Han skisserer den sedvanlige utviklingen i de «unge kirker»: fra en periode med *imitasjon* av det misjonene har gitt, til et stadium med *adaptasjon*, hvor de forsøker å tilpasse de overtatte tankemodeller til sin egen kultursammenheng. For å komme videre er det nødvendig at de «unge kirker» selv søker å utforme sin teologi uten å dikteres av vestlig teologisk mønster. Men dermed dukker et nytt problem opp: faren for at teologien splittes opp i en rekke regionalt bestemte «teologier» som undergraver kirkens enhetspreg og verdensperspektiv.

Med disse spørsmål in mente går en med spenning til det som er bokens hovedsak, de «teologiske stemmer» fra de «unge kirker», nærmere bestemt Japan, Taiwan, India, Sør-Afrika, Sierra Leone og Libanon. Disse bidragene er, i motsetning til Gensichens innledning, ikke skrevet for denne samlingen, men er hentet fra forskjellige tidsskrifter og bøker. Det gjør at innleggene spriker litt. Men ettersom alle berører hovedspørsmålet utfra et noe forskjellig utgangspunkt, får også leseren et mer variert bilde av problematikken, noe som berøver ham enhver tanke på enkle løsningsforsøk.

Bidragstyperne vil nok kunne samles om Willingen-konferansens ønske om en teologi som er «rotfestet» i Kristus og samtidig «satt i forhold til» omgivelsene. Men bak denne enighet finner en nokså varierende synsmåter. Flere av forfatterne er f. eks. tydelig misfornøyde med begrepet «einheimisch», «indigenous», og foretrekker å tale om evangeliets «inkarnasjon».

Den som venter å finne ferdige svar i boken, må lete forgjeves. Hensikten er ikke å gi noen fasit, men å presentere enkelte karakteristiske «teologiske stemmer» i dette spennende og meget viktige spørsmål.

Notto Reidar Thelle.

Kirke eller tempel. Av I. E. Hodne. Nomi forlag, Stavanger 1964. 94 s. Kr. 6,00 (heftet).

En utmerket studiebok om et nytt og nødvendig misjonstiltak i et land hvor et omfattende arbeid for utbredelsen av evangeliet har vært i gang i lang tid, og hvor dette arbeid også har hatt særskilt rike resultater. Vi sikter til Syd-Afrika, hvor den indiske befolkning (om lag 1/2 mill.) representerer et forsømt felt, men hvor det nå gjøres bevisste bestrebelse på å bringe budskapet også til denne gruppe. Nylig har også de lutherske kirker engasjert seg i denne virksomhet med en norsk misjonær som leder. Bakgrunnen og situasjonen for dette nye arbeid er klart tegnet. I slutten av hvert kapittel gis det bl. a. opplysninger om litteratur. Boken fortjener stor utbredelse.

O. G. M.

Jahrbuch Evangelischer Mission 1966. Verlag Der Deutschen Evangelischen Missions-Hilfe. Hamburg 1966, 112 s.

Årboken er en fortreffelig presentasjon av tysk misjon pr. idag. Her er statistikk, fortegnelse over misjonstiltak og misjonslitteratur, oversikt over de mange misjonskonferanser i 1965 (hver Landeskirche arrangerer slike) og dessuten verdifulle artikler: Redaktøren, Niels-Peter Moritzen skriver om oppbyggingen av det hjemlige misjonsarbeid i Tyskland (han er sekretær i Tysk Misjonsråd) og professor Theodor Müller-Krüger, Misjonsrådets studiesekretær, om den misjonerende betydning som menighetene i de unge kirker har. Også her kommer en representant for de unge kirker til orde, nemlig professor John E. Y. Cheng, Formosa, som har en artikkel om «Vidnesbyrd og tjeneste ved den unge kirke». Her er det meget verdifullt å hente.

Denne tyske årbok for misjon får meg til å tenke på at lederen for Egede Instituttet i sin tid planla en *norsk* årbok for misjon. Da dette ikke lot seg realisere, fikk vi «Norsk håndbok for misjon» i 1949 og 1952. Men så ble det — av økonomiske grunner — slutt. Burde det ikke kunne gå an å få en *nordisk* årbok?

Også en slik publikasjon har lederen av Egede Instituttet forlengst gått inn for, men hans initiativ førte dessverre ikke frem (jfr. NOTM 1956 s. 188, 1957, s. 175, 1958 s. 177). Skulle ikke tiden nå være inne til å gjøre et nytt forsøk?

H Chr. Mamen

Arboken. Det Norske Misjonsselskap 1965. Redigert av Gudm. Gjeldsten. Nomi Forlag, Stavanger 1965. 133 s. Kr. 6,00.

Arbok for Det Norske Misjonsselskap 1966 og treårsoversikt 1963–66. Redigert av Gudm. Gjeldsten. Nomi Forlag, Stavanger 1966. 144 s. Kr. 6,00.

Når en har hatt i hendene det lille heftet «Første Aarsberetning om det Norske Missionselskab» (Stavanger 1843) og ser de årbøker som våre større misjonsselskaper nå sender ut, ser en tydelig den vekst som vårt misjonsarbeide har gjennomgått i løpet av 125 år.

I de to foreliggende årbøker er det mange som kommer til orde. Vi har særlig festet oss ved den talen som biskop Josiah Kibira holdt på den tredje all-afrikanske kirkekonferansen ifjor, trykt i årboken for 1966. Det må være riktig, når årbøkene nå har fått så stort omfang, at det blir gitt spalteplass til representanter for de unge kirker. Toveis-kjøringen må mer og mer komme til uttrykk. Vi har merket oss hva han sa om tradisjonene: Der er også tradisjoner fra andre land som kom til Afrika sammen med kristendommen, bl. a. salmer og gudstjenesteformer. I sitt opprør mot koloniveldet bør ikke afrikanske kristne uten videre kaste over bord alle disse verdifulle tradisjoner, bare fordi kristendommen og koloniveldet har vært forbundet med hverandre. På samme måte gjorde misjonærene feil ved å avskaffe afrikanske tradisjoner og stemple dem som «hedenskap».

Fellesformannen Thor Torbjørnsens artikkel «Vi nærmer oss milepelen» i Arboken for 1965 er opplysende. Spørsmålet om den gassisk-lutherske kirkes innmelding i Kirkenes Verdensråd ble behandlet på generalsynoden. De norske og amerikanske misjonærene var ikke stemt for innmelding — med en enkelt unntagelse — men flertallet av gasserne gikk på dette punkt imot misjonærene. «Behandlingen viser at kirken vil velge sin egen vei». Det er godt å kunne konstatere at den unge kirke på Madagaskar opptrer selvstendig og beslutsomt.

H. Chr. Mamen

Arbok for Den norske kirke 1966. Redigert av Kåre Eide. Forlaget Land og Kirke, Oslo 1965. 225 s. Kr. 20,00.

Arboken er redigert etter tradisjonelt mønster. Av misjonsstoff nevner vi de gripende minneord over Oddrun Tjåland (av Jonny Bakke) og artikkelen om Norsk Luthersk Misjonssamband (av Olav Uglem). Artikkelen «150 år for Bi-

belselskapet i Norge» (av Gunnar Rødahl) er naturligvis misjonsstoff takket være bibelmisjonen.

Under omtalen av Egede Instituttet (s. 57) burde det kanskje vært sagt noe om at det ofte siterte tidsskrift Norsk Tidsskrift for Misjon blir utgitt av dette vårt misjonsinstitutt.

Det kan vel ikke være riktig av Uglem å fremheve at Misjonssambandet er spesielt «demokratisk» så lenge kvinnene ikke har stemmerett i denne organisasjon.

H. Chr. Mamen